

3. Ena sama sveča vsemu svetu zado-
stuje?
4. V zemljo gleda, v nebo vpije; krščen
je, pa nima duše?
5. Kdaj so črešnje najboljše?
6. Na eni nogi stoji, v glavi ima srce.
Kaj je to?
7. Nima krampa, ne motike, vendar
koplje brez spotike. — Črn ko ko-
vač, orje ko orač, pa ni kovač in ne
orač?
8. Kdaj kolo v mlinu samo teče?
9. Kdo ob enem laže in resnico govori?
10. Nisem kri, nisem voda, pa sem obe-
ma v rodu.

REŠITEV PREJŠNJIH UGANK.

1. Luknja. 2. Veter. 3. Mlin. 4. Slika v
ogledalu.
- a) Naloge ni mogoče rešiti, ker lipa ni
nima želoda.
- b) Tudi te naloge ni mogoče rešiti, ker
za cesarja Nerona v Evropi še niso
poznali krompirja.

SMEŠNICE.

Njegov vidik. Strokovni učitelj: »Na-
stel si dobre strani iz življenja Karola
Velikega. Ali vemo tudi kaj o njegovih
slabih značajnih lastnostih?« - Učenec:
»Da, ustanovil je mnogo šol!«

Korist domačih nalog. Oče: »Zakaj
pa imaš v izpričevalu iz vedenja tako
slab red?« - Sinček: »Zato, ker v tem
ni domačih nalog!«

Zamenjava. Petletni Franček vidi,
kako posipava mati majhnega bratca
z otroškim praškom. Franček: »Mama,
daj, posoli še mene po trebuščku!«

Dobro jo je dal. Sinček: »Oče, jaz pa
morem nekaj, česar ti ne moreš!« —
Oče: »Kaj pa takega?« — Sinček:
»Rastil!«

Ni razumel. Hčerka očetu v gleda-
lišču pri operetni predstavi: »Oče, za-
kaj pa tisti mož tam pri muziki tako
pevki grozi s palico?« — Oče: »Saj ji ne
grozi!« — Hčerka: »Zakaj pa potem
tako kriči?«

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg z dne 16. marca 1929. Na ma-
riborski trg dne 16. marca so pripeljali špe-
harji na 98 vozeh 320 zaklanih svinj, kmetije
5 vozov krompirja, 24 vozov sena in otave ter
10 vozov slame. Svinjsko meso je bilo po 15—
28 Din, krompir po 1.25—2 Din, seno in otava
po 130—160 Din, slama po 100—115 Din. Pše-
nica je na mariborskem trgu po 3, rž po 2—
2.25 Din, ječmen po 2—2.25 Din, oves po 1.50
Din, kuzuza po 2—2.50 Din, ajda 2 Din, proso
3 Din, fižol 6—8 Din, kokoši komad po 32 do
40 Din, gosi po 70 do 100 Din, purani po 70 do
100 Din. Čebula je po 4—5 Din, česenj po 15 do
20 Din, jabolka po 6—10 Din, suhe slive po 10
do 12 Din, jajca po 1—1.50 Din, med 18 do 20
Din, surovo maslo po 40 Din, kuhano maslo
po 40 do 44 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je
bilo: 10 konj, 170 bikov, 200 volov, 373 krav in
7 telet, skupaj 607 komadov. Povprečne cene
za različne živalske vrste na sejmu dne 12. 3.
1929 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže
od 8 do 8.50 Din, poldebili voli od 7.75 do 8 D,
plemenski voli od 7 do 7.50 Din, bikji za klanje

od 6 do 7 Din, klavne krave debele od 7.50 do
8 Din, plemenske krave od 6 do 7 Din, krave
za klobasarje od 3.50 do 4.50 Din, molzne krave
od 7 do 8 Din, breje krave od 7 do 8 Din, mlá-
da živina od 6.25 do 9 Din. Prodalo se je 305
komadov, od teh za izvoz v Italijo 49 komadov
in v Avstrijo 49 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na zadnji
svinjski sejem dne 15. marca 1929 je bilo pri-
peljanih 206 svinj. Cene so bile sledeče: Mla-
di prašiči 7 do 9 tednov stari komad 250 do
280 Din, 3 do 4 mesece stari komad 300 do
450 Din, 5 do 7 mesecev stari komad 480 do
550 Din, 8 do 10 mesecev stari od 580 do 750
Din, 1 leto stari od 1000 do 1100 Din, 1 kg
žive tje od 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže
od 18 do 18 Din. Prodano je bilo na tem sej-
mu 81 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso in
meso od bikov, krav in telj od 10 do 18 Din,
telečje meso od 15 do 22.50 Din, svinjsko meso
od 15 do 25 Din.

Na borzi v Ljubljani imajo deželni pridelki
sledeče cene: pšenica bč 305 do 307.50 marec
305 do 307.50, april 310 do 312.50, maj 315 do
317.50, moka 0g vagon blago franko Ljubljana
plačljivo po prejemu 420 do 425, bč času pri-
merno suha 317.50 do 320, april 330 do 335,
amer. Jellow 325; ječmen bar 345—347.50, bč
330—332.50, oves bč 305—310.

*

Gospodarska obvestila.

Podružnica Polzela Hmeljarskega
društva v Žalcu. V smislu novih pravil
se je ustanovila pri nas podružnica za
Polzelo. Pristopili so skoro vsi bivši u-
dje društva, pa še precej novih, tako da
šteje podružnica že nad 70 članov. Šte-
vilo se vedno raste ter upamo na 100,
kar kaže pač zavednost hmeljarjev, da
bodo v sedajnih težkih časih našli po-
moč samo v pravi stanovski organiza-
ciji. V združenju je moč, to bodi geslo
naših hmeljarjev. Predsednikom naše
podružnice je izbran g. Vinko Zagorič-
nik, posestnik v Podvinu, tajnik Franc
Turnšek ml.

Svinja povrgla 19 pujskov. Gospod
oskrbnik veleposestva bratov Katalinič
v Cirknici pri št. Ilju v Slov. goricah
in tamošnji župan gospod Ivan Vie-
man nam poroča o izvanrednem dogo-
ku v njegovem gospodarstvu. Tri leta
stara svinja je povrgla dne 11. marca
19 pujskov, ki so prišli vsi zdravi in
čvrsti na svet. Svinja-mati pa ima slu-
čajno le samo 11 seskov, tako da vsi
mladiči ne pridejo na vrsto pri sesanju
in se jih mora 8 napajati na umetni na-
čin. To je izvanredni slučaj in nihče v
tej okolici ne pomni, da bi kedaj kaka
svinja povrgla toliko mladičev. Gospod
oskrbnik se čuti zelo ponosnega, ko je
v naprednem gospodarstvu dosegel pri
svinjereji tak rekord. Že sedaj se ogla-
šajo kupci za mladi prašičji zarod.

Letni živinski in kramarski sejem v
Studenci pri Sevnici se vrši dne 27. t.
m., mesto dne 31. marca, ker pade ta
dan na veliko noč. Kupci in prodajalci
uljudno vabljeni!

Veliki živinski in kramarski sejem
se vrši v Polčnanah v torek, dne 26.
marca t. l.

Še nekoliko o pozebi vinske trte. V 9. številki
»Slov. Gospodarja« sem opisal učinek letošnje
pozebe na vinski trti in postopek pri rezi. Ob
tej priliki še podam na podlagi novejših in toč-
nejših preiskav nekoliko podrobnejše rezulta-
te. Kakor je dognano v vinogradu mariborske
vinarske šole, je poškodba očes v sled mraza

pri posameznih sortah, izražena v odstotkih,
sledeča: Renski rizling ima 20% uničenih očes
(to je od 100 očes je 20 zmrznjenih), mozlavec
(pošip) 67, beli burgundec 50, laški rizling 42,
silvanec 78, žlahtnina 80, muškat 73, traminec
50, muškatni silvanec 74, rulandec 75, veltlinec
63, neuburgovec 77, klevna 78, črni burgundec
33, frankinja 66, portugalka 66%. Povprečna
pozeba očes pri vseh sortah znaša okroglo 60%.
Pri onih sortah, ki imajo visok procent uniče-
nih očes, je tudi enoletni les zmrznil. Gotovo
niso nič na boljšem stare sorte, kot so n. pr.:
belina, podbel, zelenika, lipovina, ranfol, slan-
kamenka in druge. Iz navedenih števil, ki se
veda niso popolnoma merodajne, je razvidno,
da je v resnici letošnja zima povzročila v go-
ricah ogromno škodo. Najmanj je trpel renski
rizling, zato se ga lahko reže kot navadno na
treznik s 3 očesi, 1 locen z 10 do 12 očesi in 1
rezervni čep z 1 dobro razvitim očesom. Pri
vseh drugih sortah se priporoča počakati tako
dolgo, dokler ne bodo začela odganjati očesa,
ker sicer se lahko s prezgodnjo rezjo odstra-
nijo zdrava, pustijo pa uničena očesa. S poz-
nejšo in končno rezjo si tudi prihranimo mno-
go dela in časa. Strah pred prevelikim solze-
njem trte pri pozni rezi je brezpomemben.
Množine raztopljenih rudninskih hranilnih
snovi, ki pri solzenju iztekajo, so tako nezna-
ne, da skoraj ne prihajajo v poštev. V svrhu
preprečenja prevelikega navala soka lahko ra-
žemo čez nodij (členk, koleno), ker so namreč
v tem delu rozge zožene lesne cevi, iz katerih
je oviran iztok soka. To delo pa je zelo zamud-
no in nepopolno. Boljše je, če režemo rozge ne-
koliko poševno, da se po poševni rezi ploskvi
odteka sok na ono stran, kjer ni očes, ker si-
cer se vsled solzenja očesa omočijo in uničijo,
zgnijejo. Letos bo silno težka dobava cepičev
za suho cepljenje. Potrebna bo največja pre-
vidnost, da se ne bodo cepila pokvarjena očesa.
Vsled picle vinske letine bo vinska kriza na-
ravnim potom rešena. Na ta način se bodo za-
loge vina, upajmo, po primerni ceni vnovčile.
— N. J.

Vinarsko združništvo v inozemstvu.
Ker tudi pri nas v zadnjem času raste
zanimanje za vinarsko združništvo,
zato bo naše zadrugarje gotovo zani-
malo, kakšne uspehe je doseglo to za-
družništvo v drugih državah. V Italiji,
ki je brez dvoma ena prvih med vino-
rodnimi državami, ima vinarsko za-
družništvo že močno organizacijo. V
okrilju državne zadrugne zveze obstoji
posebna zveza kletarskih zadrug »Can-
tine sociali«, v kateri je včlanjenih 98
zadrug z 10.000 člani. Te zadrug vnov-
čijo letno po 700.000 hl vina. V Nemčiji,
katere vinogradništvo se ima vsled hu-
de inozemske konkurence vedno boriti
s težavami, so se vinogradniki tudi o-
prijeli združništva kot sredstva za go-
spodarski prosep. Državna zveza nem-
ških kmetijskih zadrug je imela 1927.
leta 283 vinarskih zadrug. Te zadrug
so vnovčile v omenjenem letu 131.671
hl vina. V svrhu primerjave omenjamo,
da je vinski pridelek v ljubljanski ob-
lasti znašal v preteklem letu po cenit-
vah okrog 140.000 hl. Izborna imajo or-
ganizirano vinarsko združništvo Nem-
ci v Transkavkaziji. Tam je bila l. 1920
ustanovljena produktivna in prodajna
zadruga »Konkordia«. Ta se bavi tudi
s prodajo vina. V mnogih ruskih mes-
tih ima lastne prodajalnice, v katerih
se proda letno produkcija od kakšnih
20 milijonov litrov vina. Ker so trans-
kavkazijska nemška vina priznana v
Rusiji kot izborna, zato je naravno, da
nima zadruga s prodajo vina velikih
težav. Uspeh boja proti škodljivcem in
zadrugnega dela za izboljšanje produk-

cije se vidi najbolj iz tega, da je 50% celokupnega vinskega pridelka v Aserbejdžans iz vinogradov »Konkordije«, čeprav razpolaga zadruga le s 6% vinorodne površine v deželi.

*

Robert Košar.

Letošnja rez.

Od vseh strani prihajajo poročila, da so vinske gorice trpele občutno škodo vsled mraza. To je tembolj verjetno, ker je les v lanskem deževni jeseni slabše dozoreval in so ponekod v spodnjih legah tudi pozeble gorice v poznem spomladanskem mrazu meseca maja. Peronospora je tudi v nekaterih krajih neugodno vplivala na zorenje lesa. — Razen tega smo dne 16. in 17. oktobra l. l. še imeli rani jesenski mraz, ki je na mah uničil zeleno trsno listje in s tem podvezal nadaljno normalno jesensko zorenje, same nepravilne, ki so slabele odporno moč trsja. Snežna odeja varuje sicer očesa, les in korenine pred pozebo, toda že koncem meseca januarja, ko še ni bilo debele snežene plasti, je padla temperatura na 20 stop. — pod ničlo. Ta očesa so prišla v poznejšem in hujšem mrazu sicer globoko v sneg in menda ne bi trpela, vprašanje pa je, če jim ni že škodil prvi mraz.

Zato bo treba pri letošnji rezi velike previdnosti. Škodo vsled mraza moramo skušati izjednačiti s tem, da pustimo tem večje število — daljših reznikov in locnov (šparonov, bikov, konjev) kakor v normalnih letinah. Mesca maja in junija bomo lahko s prirezovanjem reznikov in locnov in s pletvijo spravili trs na normalni donos, ako bi se pokazalo, da smo mu natovorili — preveč grozdja.

Odrezati in pleti se še da, po rezi pa ne moremo ničesar več pridelati. Seveda bo marsikdo rekel, da se s poznejšo rezjo in obilnejšo pletvijo slabi trs in da se ga spravi iz normalne vzgoje. A vprašanje je: katera škoda bo manjša?

Znano je, da trpijo vsled mraza pod istimi razmerami rdeče trsne sorte (na primer portugizer) več nego bele, debele rozge več nego drobne, južne lege več nego zapadne itd. Zato je potrebno, da si vsak vinogradnik še pred rezjo natančno preišče v svojem vinogradu škodo, ki mu jo je povzročil mraz. Od raznih sort, od sepa, sredine in doline se na vzame po več drobnih in debelejših rozg in vsako oko se naj preišče z ostrim nožem. Ako je oko zeleno, ni trpelo, ako pa je rjavo ali črno, je uničeno. Skrbni vinogradniki preiskujejo na ta način po več sto oces vsake sorte in lege in ugotovijo končno v odstotkih nastalo škodo vsled mraza. Recimo n. pr., da so dognali, da je na šiponu uničenih 50% oces (polovica). Ako bi v normalnem letu dali trsu n. pr. 2 reznika po tri očesa in en locen na 6—7 oces, skupaj torej 12 do 13 oces, bomo gledali, da mu pustimo letos 18—20 oces, kar dosežemo s tem, da mu pustimo 3—4 reznike 4—5 oces ali sorazmerno tudi 1—2 locna. Vsa druga pravila glede rezi pri posameznih sortah ali pazljivosti glede rodnega (dveletnega) lesa itd. ostanejo seveda v veljavi. Gre

samo zato, da se mrtva očesa nadomestijo z živimi in se na ta način po možnosti osigura polna trgatve. Mnogi vinogradniki pravijo celo, da sedaj ne bodo rezali, ampak šele potem, ko bodo očesa pognala in se bo dalo natančno dognati, kaj je živo in zdravo, kaj bolelo ali mrtvo.

Glavno pravilo naj bo: Rajši več pustiti, kakor preveč odrezati. Na poznejše prirezovanje, pletvino in skrbno obdelovanje goric pa bomo morali letos posebno paziti.

*

Še o letošnji rezi.

Snežna in izvanredno ostra zima, v kateri je bil padec nočne temperature v januarju do marca menjajoč — 18° C do pod — 30° C in ker so noči že pod — 18° C dalje pozebi izpostavljene, je razumljivo, da je od mraza povzročena škoda ogromna.

Na podlagi moje preiskuje v različnih vinogradih okoliša Maribor se je dokazalo brez ozira na lego, sorto in zemljo, da so oči precej enako trpele; v legah mrzlim vetrovom izpostavljenim bolj, kakor pa v zavetnih.

Celokupni izrek je ta, da se ne da prav izreči, koliko je popolnoma zdravih oces. Na eni rozgi s 15 očmi sta 2—3 deloma glavne, deloma samo postranski očesi v različni višini precej zdrave ostale, a dosti rozg pa je, na kojih so vse oči pozeble.

Maribor. Za naše mesto je velike važnosti nov občinski proračun, ki je bil sprejet v seji občinskega sveta dne 14. marca. Pred obravnavo proračuna je gospod veliki župan imel nagovor na občinske svetovalec. Povdarjal je, da je doba, v kateri živimo, težka in da se morajo vsi člani občinske uprave zavedati, da so s svojim delom odgovorni oblasti (vladi), ki jih je imenovala in da morajo delovati v korist države. Velikemu županu se je zahvalil župan dr. Juvan, ki je v imenu celega odbora obljubil, da bo občinski svet nadaljeval svoje započeto delo za blagor vsega prebivalstva. Nato je prisegel župan, a za njim vsi drugi člani občinskega sveta. Proračun za leto 1929 (redni) znaša 14.114.427 Din. Občinskih doklad in davščin se bo v letošnjem letu pobralo v skupnem znesku 9.356.666 Din. Da je naša občinska uprava res skrbna, dokazuje dejstvo, da kljub velikim izdatkom ni bilo treba za letos posebno povišati občinskih davščin. Spomemba je tudi ta, da se je vodovodna naploda od najemnine znižala od prejšnjih 5 do 4%, a kanalska pristojbina se je zvišala na 6%, ker se mora zgraditi mnogo novih kanalov. Zelo mnogo izda letno občina za siromake. V proračunu je za socialno skrbstvo (oskrba revežev) postavka 2.631.398 Din. Za popravilo ulic in cest bo potrošila občina 2.628.621 Din. Župan je tudi poročal, da so pogajanja radi zgradbe nove carinske pošte, kolodvorske pošte in glavne carinarnice končana in da se bo skoro gotovo že spomlad začelo z zgradbami. Ravnotako je končano vse potrebno delo glede zgradbe palače bolniške blagajne. Ta palača bo stala v ozadju frančiškanskega samostana in bo pročelje v Marijini ulici. Palača bo stala okroglo deset milijonov Din. Veselo je, da mestna občina na ta način skrbi za zaslužek delavcem in o-

Radi dolgotrajnega ležanja snega je trta pod njim na mestih bolj trpela, kot rožje izven snega. Pozebla niso le očesa, nego enoletni in deloma stari les, vsled česar se naj z reznjo počaka, dokler bo začel trs gnati in nastavke kazati, da se more še rešiti, kar je za rešiti. Pri tem bo marsikateri trs in sorta glede načina reznje uklone izvedla, to je trsu naložimo dva locna ali pa več reznikov, skratka: rez se bo morala ravnati po poganjkih trsa.

Po pozni rezi se trs ne solzi tako močno, ker vlečejo mali poganjki sok kar sproti v sebe, dočim se trs močnejše joče, če ga obrežemo v začetku vegetacije, vrhu tega nam tudi ne kaže tisto jasnost, kakor pa trsi s poganjkami.

Ni izključeno, da je marsikateri trs do podloge pozebel. V tem slučaju odgrnemo trs do prvega kolena podloge in pomladimo. Od izrastlih poganjk se puste 2—3 močnejše mladice in jih v zeleno precepimo.

Hitro, ko se je zemlja v toliko usehnila, da se da v njej delati, naj se oni deli vinograda z gnojenjem nadaljujejo, kateri so v jeseni preostali. Druge parcele vinograda, osobito one, čiji trsi kažejo slabo rast, pa z umetnim gnojenjem pognojiti, da se zviša gonjivost. V pošteev pride žveplenokisli amonijak 200 kg ali apneni dušik 150 kg na eden oral.

J. Blažević.

brtnikom. Občinska seja se bo nadaljevala v sredo, dne 21. marca. Na dnevnem redu je več prošelj za gradbena dovoljenja. Dobro znamenje, da tudi zasebniki gradijo hiše. — Krščanska ženska zveza, ki je najmočnejša organizacija v Mariboru in šteje okoli 2 tisoč članic, je imenovala na svojem obnem zboru svojega duhovnega voditelja in profesorja č. g. Živornika ter odbornika g. Vekoslava Filipčiča častnim članom. — Novi župnik pri Sv. Petru niže Maribora, splošno priljubljeni gospod stolni vikar Anton Tkavc nastopi svoj župnijo na velikonočni pondeljek. Šentpetračanom čestitamo! — Smrt v Mariboru močno kosi. Vsak dan umrje povprečno 5 do 6 ljudi. V Gradcu je umrla soproga tukajšnjega trgovca gospoda Kormana iz Gosposke ulice. Bila je operirana, a operacije ni prestala. Prepeljali so jo v Maribor. Čudno je, da sta istočasno umrli iz Kormanovega sorodstva na Pohorju še dva člana. — V Studencih pri Mariboru želijo postaviti novo cerkev, ker je stara cerkev sv. Jožefa v nevarnosti, da se zruši. Zvonik je že itak nagnjen dolga leta na eno stran. V Studencih se prebivalstvo silno širi. V tej delavski naselbini bi bila res potrebna nova cerkev. — Po solčnih vrtovih v mestu in okolici se je začelo živahno vrvenje. Ljudje že kopljejo grede in sejejo sočivje. Druga leta ob sedanjem času so vrli s sočivjem bili že deloma zeleni, a letos je še vse golo, v senčnih legah pa še belo. — Nekdo je poročal kot »strokovnjak«, da je mraz uničil tudi marelice in breskve (cvetne popke). Pišec teh vrstic pa je te dni v spremstvu dveh pravih strokovnjakov pregledal na svojem vrtu marelice in breskve, pa ni našel nobene vrste očesa pomrznjenega. Morda tudi pri vinski trti ne bo tako hudo, kakor so ljudje kričali. — Gostilno mesarja Konrada Kirbiš (prej Černovšek) ob Lažtersberški cesti tik Krčevine je kupil posestnik gospod Medved iz Dobrenja, ki je že tudi prevzel gostilno. — Bivši narodni poslanec Franjo Zebot je prevzel za Maribor in okolico javno zastopstvo naše domače »Vzajemne zavarovalnice«. Pri-